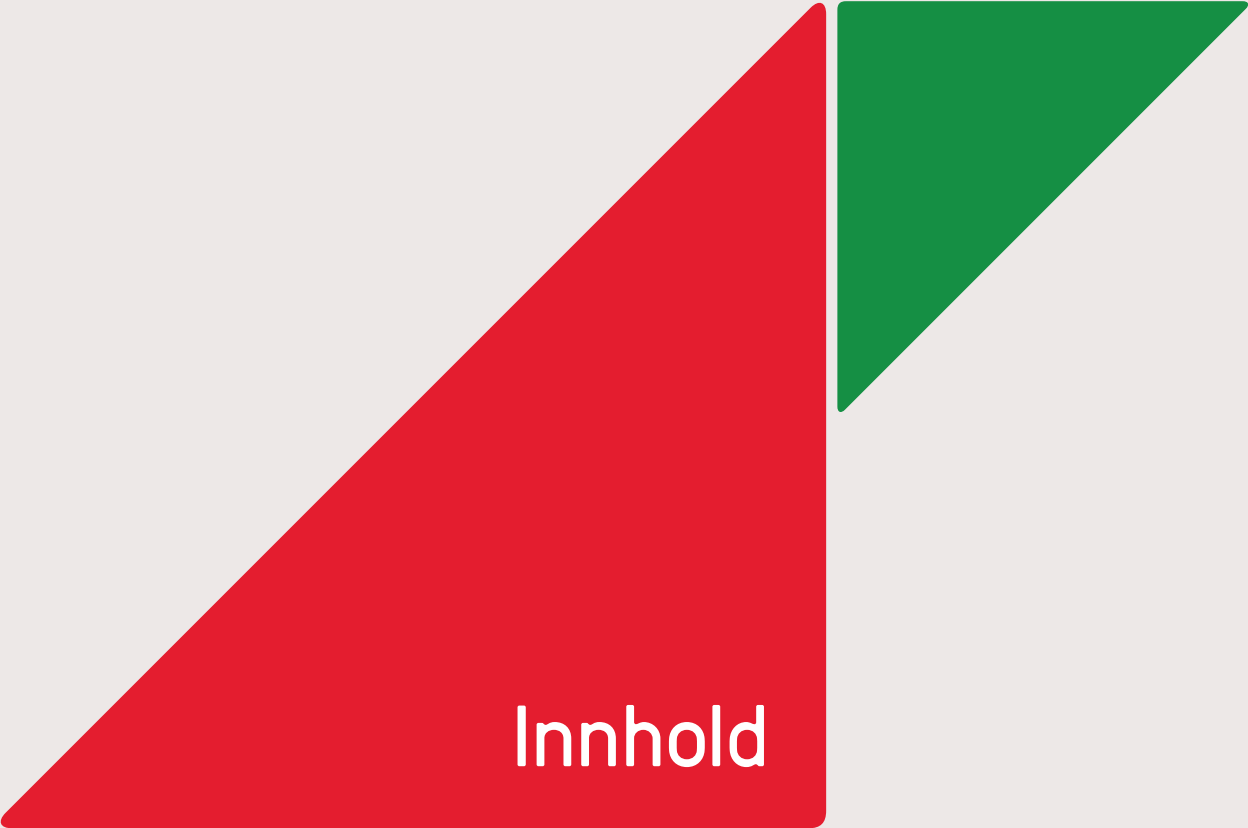

En by for
de mange
- ikke for de få

Rapport om forskjeller i Oslo 2019

Innhold

Hovedforfatter: Kristian Takvam Kindt
Bidragsytere: Aleksander Eilertsen, Axel Nerdrum
Redaktør: Torbjørn Heitmann Valum
Layout: Bardus Design
Oslo SV, 2019

Del 1: En by for de mange, ikke for de få 5

Blå politikk gir økte forskjeller	6
SV vil redusere forskjellene	6
Metode	6

Del 2: En delt by 8

Byen i Norge med størst ulikhet	8
Inntektsulikhet i Oslo	9
Arbeidsledighet	10
Ulikhet i formue	11
Fattigdom	12
Antall fattige i Oslo	12
Andel på sosialhjelp	13
Barnefattigdom	14
Forskjellen på ulikhet og fattigdom	16
Betydningen av innvandring	17
Bolig	18
Skole	21

Del 3: Tiltak for en mer rettferdig by 25

---

1. Øke eiendomsskatten og omfordele til velferd	26
2. Gratis AKS til alle – i hele byen	26
3. Sikre at alle har råd til et sted å bo	27
4. Områdeløft	27
5. En skole der alle kan lære, lykkes og trives	27
6. Organisert arbeidsliv	28
7. Profittfri velferd	28

Vedlegg 29

Oversikt over figurer og tabeller	29
Gjennomsnittsinntekt etter delbydel	30
Andel som ikke har fullført videregående	31
Barn i husholdninger med sosialhjelp	32
Noter	33

En by for
de mange -
ikke for de få

Del 1: En by for de mange, ikke for de få

Oslo er en delt by. Mange av landets rikeste bor her i byen, samtidig som nesten 20 000 barn vokser opp i fattigdom. For mange er det vanskelig å komme inn på boligmarkedet eller flytte til en større bolig. Vi trenger en by med små forskjeller og plass til alle.

Blå politikk gir økte forskjeller

Den blå regjeringens økonomiske politikk bidrar til økte forskjeller, også i Oslo. På fem år er skattene kuttet med over 25 milliarder nasjonalt. Mens de på toppen får stadig nye skattelett, rammes folk som er fattige eller syke av stadige velferdskutt og dårligere hjelp. Da blir også det som limer samfunnet vårt sammen – tillit og fellesskap – svekket. Økende forskjeller rammer oss alle, og skader fellesskapet.

Samtidig er vårt tillitssamfunn truet av krefter som tjener på mistenkeliggjøring og fremmedfrykt. Det er ikke minoriteter som truer velferdssamfunnet. Det den voksende ulikheten i makt og rikdom som er problemet. Mange er

urolige for en samfunnsutvikling med økende forskjeller, polarisering og økt konflikt. Denne uroen må møtes med en politikk for rettferdig fordeling og solidaritet, en politikk som møter splittelse og rasisme med sterke fellesskap. Regjeringen sitter med nøkkelen til å gjøre noe med de økende forskjellene, også i Oslo. Når skattelette til de rikeste prioriteres over velferd til alle, øker det forskjellene i byen vår. Når regjeringen kutter i støtten til uføre, skaper det et mer uorganisert arbeidsliv og en underfinansiert velferden som bidrar til økte forskjeller i Oslo. Derfor er det viktigere enn noensinne at vi har lokalpolitikere i Oslo, som vil være en motkraft til dagens høyre-regjering.

SV vil redusere forskjellene

SV i byråd har tatt store og viktige grep for å redusere forskjellene. Vi har innført en moderat og sosial eiendomsskatt som har gitt oss handlingsrom til å prioritere rettferdig fordeling. Unger i hele byen får snart gratis aktivitetsskole, som gjør at alle barn får mulighet til å delta i fellesskapet. Skolene har fått mer penger etter årevis med kutt under Høyre. Tidligere hadde Oslo landets lengste barnehagekøer, mens vi nå har fått mange tusen flere barnehageplasser. Snart er det på plass 500 nye årsverk i hjemmetjenestene slik at eldre kan bo trygt hjemme. Byen har satt rekord i bygging av sykkelveier og aldri har flere reist med buss, trikk og t-bane.

Fortsatt er det for store forskjeller i byen. De neste fire årene vil vi derfor fortsette kampen for å redusere forskjellene. Vi vil beholde eiendomsskatten slik at vi kan få større rom til å prioritere velferd for de mange foran skattekutt til dem som har mest. Vi vil skape en by der alle lærer, trives og mestrer på skolen uavhengig av bakgrunnen til foreldrene. En by der alle barn får være med på leken. En by der alle har muligheten til å skaffe seg et trygt sted å bo. En politikk for de mange, ikke for de få.

I denne rapporten legger vi frem dokumentasjon som viser hvor stor ulikheten og forskjellene er i Oslo. Det presenteres statistikk for inntekt, formue, bolig, segregering, skole, fattigdom og arbeidsliv. Samlet gir tallene et tydelig bilde av at forskjellene i Oslo er for store, og viser at Oslo er en delt by geografisk. Innbyggerne på vestkanten har i snitt høyere inntekt, mer formue, større boliger, bedre skolerresultater, lavere arbeidsledighet og mindre fattigdom enn bydelene på østkanten. Samtidig ser vi også at det er store ulikheter innad i bydelene på vestkanten, og at fattigdom ikke kun eksisterer på en side av byen. I rapportens siste del presenteres løsninger som Oslo SV går til valg på for å redusere forskjellene i Oslo. Det er tid for små forskjeller og sterke fellesskap.

Metode

Tallene i rapporten er hentet fra Oslo Kommunes statistikkbank, Statistisk Sentralbyrå (SSB) og Eiendom Norge. Alt er offentlig tilgjengelig tall som vi har satt sammen for å gi et samlet bilde av forskjellene i Oslo. Der det er nevnt andre forskningsrapporter eller eksterne kilder, er det lagt ved en referanse.

Gjennom rapporten er det mange figurer som skiller mellom østkant-bydeler og vestkant-bydeler. Østkant-bydeler er definert som Alna, Bjerke, Gamle Oslo, Grorud, Grünerløkka, Sagene, Stovner, Søndre Nordstrand, Østensjø, Nordstrand. Vestkant-bydeler er definert som Frogner, Nordre Aker, Vestre Aker, Ullern og St. Hanshaugen.

Det er hentet ut en rekke ulike indikatorer på forskjeller og ulikhet i denne rapporten. Dette gir imidlertid ikke et fullstendig eller dekkende bilde av forskjellene i Oslo. Det er mange faktorer som kunne vært tatt med, og statistikken vi presenterer her kunne vært presentert på en annen måte. Det er derfor ikke ment som en fasit på hvordan ulikhetsutviklingen er, men et bilde sett fra de perspektivene vi mener er mest interessante og viktige å vektlegge.

Om noen har spørsmål til innholdet i rapporten kan de sendes til oslo@sv.no.

En
delt by

Del 2: En delt by

Ulikhet og forskjeller kan måles på mange ulike måter. Det er ikke ett mål som gir et utfyllende eller dekkende bilde. Vi har derfor brukt en bred definisjon av forskjeller der vi ser både på inntekt og formue, i tillegg til faktorer som skole og bolig. I denne rapporten forsøker vi å presentere ulike statistikk som samlet sett gir en bred forståelse av forskjellene mellom folk i byen vår. Denne delen inneholder også en kort drøfting av hva som er de viktigste driverne til den økende ulikheten i Norge og Oslo.

Byen i Norge med størst ulikhet

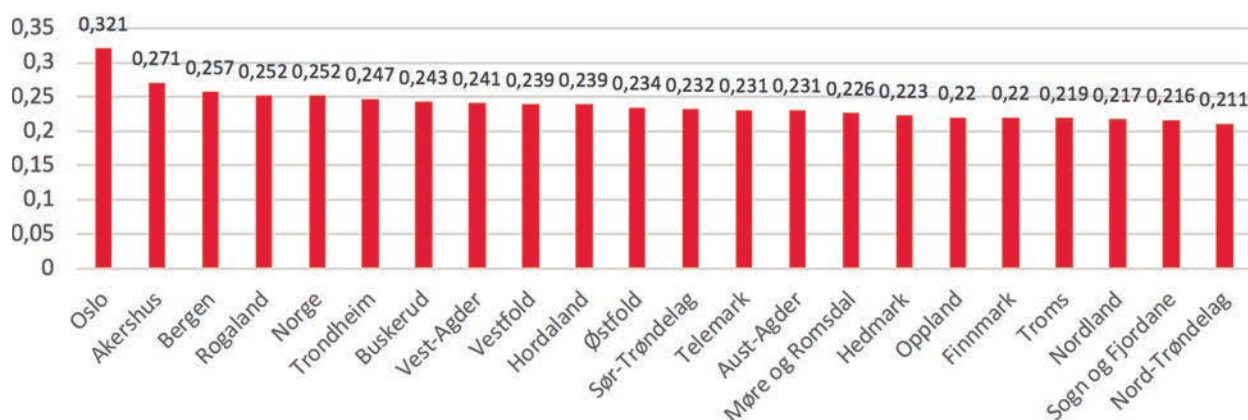
Oslo er både fylket og byen i Norge hvor ulikhetene er størst. Byen vår har både en stor andel av den økonomiske toppeliten i landet, samtidig som mange bydeler har høy fattigdom. Oslo er også den byen i Norge med flest barn i fattige familier.

I figuren under er en oversikt som viser ulikheten i alle fylker, rangert etter hvor store ulikheter de har målt med Gini-koeffisienten. I tillegg har vi

inkludert tallene for Bergen og Trondheim, samt snittet for Norge. Gini er et av de mest anerkjente målene på ulikhet i inntekt. Dette er et mål på ulikhet hvor 0 er absolutt likhet (altså at alle har like stor inntekt) og 1 er absolutt ulikhet (altså at én person har all inntekten i samfunnet. Jo høyere tallet er, jo større er altså ulikheten.

Vi ser fra tabellen at ulikheten er klart større i Oslo enn i alle andre fylker, og også større enn i Bergen og Trondheim.

Figur 1: Inntektsulikhet målt i Gini-koeffisient i fylker og byer

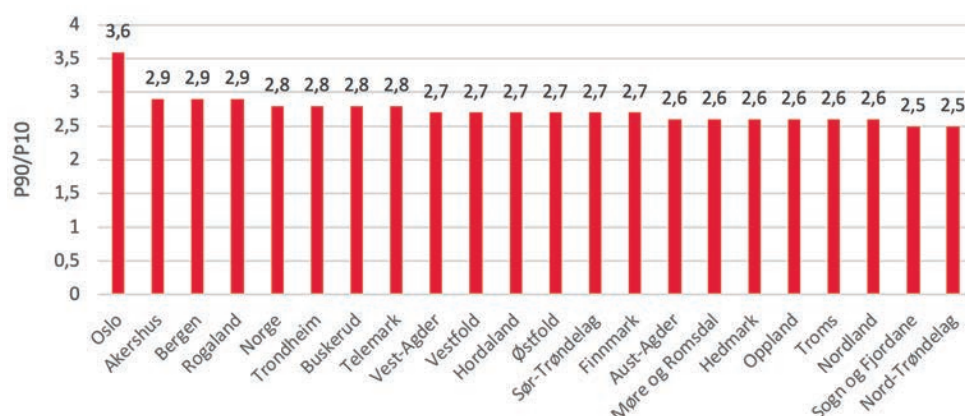
Kilde: SSB, tabell 09114: Inntektsfordelingen belyst ved ulikhetsmålene Gini-koeffisient, 2017

Et lignende mål på ulikhet er forholdstallet mellom inntekten til rike og fattige. Dette er et mål hvor man finner hvor mye mer de rike tjener sammenlignet med de fattige med utgangspunkt i det som kalles P90/P10. P10 er inntekten til en tenkt person som tjener så lite at 90 prosent av befolkningen tjener mer enn vedkommende, men så mye at 10 prosent tjener mindre. Motsatt er P90 en person som tjener mer enn 90 prosent

av befolkninga. Dermed får vi et forholdstall som viser forskjellene gjennom å sammenligne relativt fattige med relativt rike, uten at endringer hos de aller fattigste eller aller rikeste påvirker resultatet. Tabellen viser at en person i Oslo som tjener mer enn 90 prosent av befolkningen tjener 3,6 ganger så mye som en som person som bare tjener mer enn de 10 prosent fattigste. Det er markant høyere enn noen andre fylker og storbyer i Norge.

Figur 2: Forholdet mellom høy og lav inntekt (P90/P10) i fylker og byer

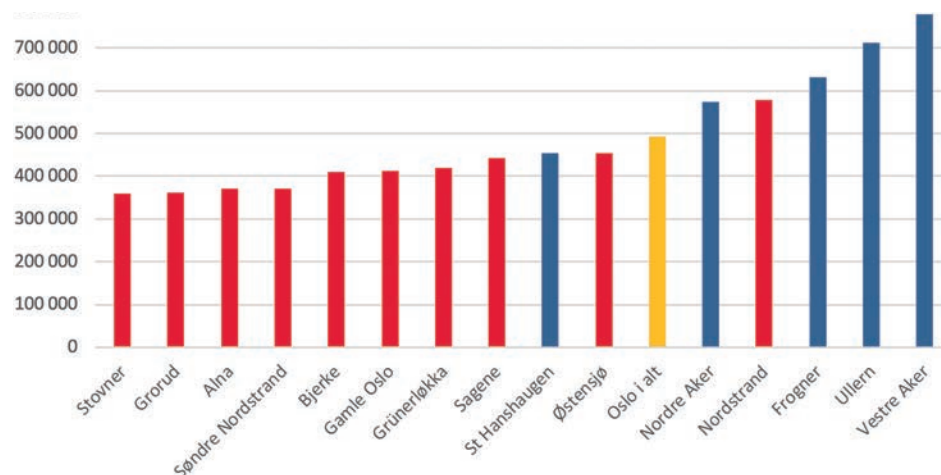
Kilde: SSB,
tabell 09114:
Inntektsfordelingen
belyst ved
ulikhetstallene
P90/P10, 2017

Inntektsulikhet i Oslo

I avsnittet over så vi at det er store forskjeller i inntekt i Oslo, målt med Gini-koeffisienten og P90/P10. Ved å se på gjennomsnittlig årsinntekt på bydelsnivå, ser vi at disse forskjellene henger klart sammen med hvor i byen folk bor. Tabellen tegner et tydelig bilde av at snittinntekten til

beboere på vestkanten er markant høyere enn snittinntekten i østkantbydelene. På Stovner tjener de i snitt kr 359 000, mens en beboer i bydel Vestre Aker har en snittinntekt som er mer enn dobbelt så høy, på kr 779 000.

Figur 3: Gjennomsnittlig årsinntekt etter bydel

Kilde: Oslo
kommunes
statistikkbank.
Gjennomsnittsinntekt
etter delbydel, alder
og kjønn

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank. Gjennomsnittsinntekt etter delbydel, alder og kjønn

Ser vi på snittinntekter mellom delbydelene i Oslo, er forskjellene enda større. Mens alle de ti delbydelene på bunn er på **østkanten** er de ni rikeste bydelene på **vestkanten**.

Forskjellen i gjennomsnittlig inntekt mellom de fattigste og rikeste delbydelene i Oslo er på nesten en halv million kroner. Snittinntekten på Fossum er under kr 300 000 mens den er over 1 million kroner på Bygdøy og Slemndal.

Tabell 1: Bydelene med høyest og lavest gjennomsnittsinntekt

10 på topp		10 på bunn	
Slemndal	1 221 000	Nedre Tøyen	350 000
Bygdøy	1 054 000	Holmlia Syd	347 000
Grimelund	905 000	Romsås	332 000
Vinderen	861 000	Vestli	332 000
Holmenkollen	818 000	Veitvet	328 000
Holmen	800 000	Bjørnerud	324 000
Frogner	793 000	Furuset	322 000
Skøyen	771 000	Rommen	313 000
Ullernåsen	727 000	Haugenstua	304 000
Bekkelaget	698 000	Fossum	284 000

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank. Gjennomsnittsinntekt etter delbydel, alder og kjønn. Se hele tabellen i vedlegg.

At snittinntektene er såpass ulikt geografisk fordelt betyr ikke at alle tjener godt på vestkanten og dårlig på østkanten. Ser vi på Gini-koeffisienten i hver bydel, altså inntektsforskjellene internt i bydelene, så er de også høye og høyere i vest enn i øst. Det viser at selv om det bor svært rike mennesker i vestkantbydelene som trekker opp

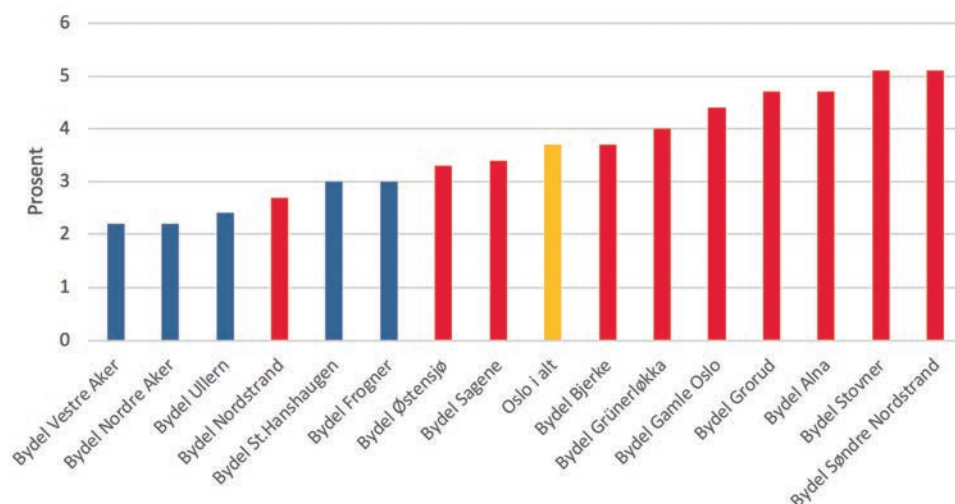
snittinntekten, så bor det også mange med lave inntekter der.¹ Likevel er det overordnede bildet at det er store ulikheter i inntekt i Oslo, og at disse i stor grad følger et geografisk mønster. Dette bekrefter forestillingen om den delte byen mellom øst og vest.

Arbeidsledighet

Å sikre høy sysselsetting i et organisert arbeidsliv med faste og trygge jobber, er noe av det viktigste for å hindre store forskjeller. Høy arbeidsledighet bidrar til å øke forskjellene. Arbeidsledigheten er

generelt høyere i de østlige bydelene enn i de vestlige. Det er over dobbelt så høy arbeidsledighet på Søndre Nordstrand, Stovner og Alna, sammenlignet med Vestre Aker og Nordre Aker.

Figur 4: Andel arbeidsledige etter bydel

Kilde: Oslo Kommunes Statistikkbank <http://statistikkbanken.oslo.kommune.no/webview/>.

Ulikhet i formue

Norge har relativt lav inntektsulikhet sammenlignet med andre europeiske land, men ulikheten i formue er ikke særskilt lav. Den tidelen av befolkningen med høyest nettoformue eier nå godt over halvparten av all formuen i Norge. Dette er på li nje med formuesulikheten i Storbritannia, og representerer en større ulikhet i formue enn land som Spania, Frankrike og Italia.

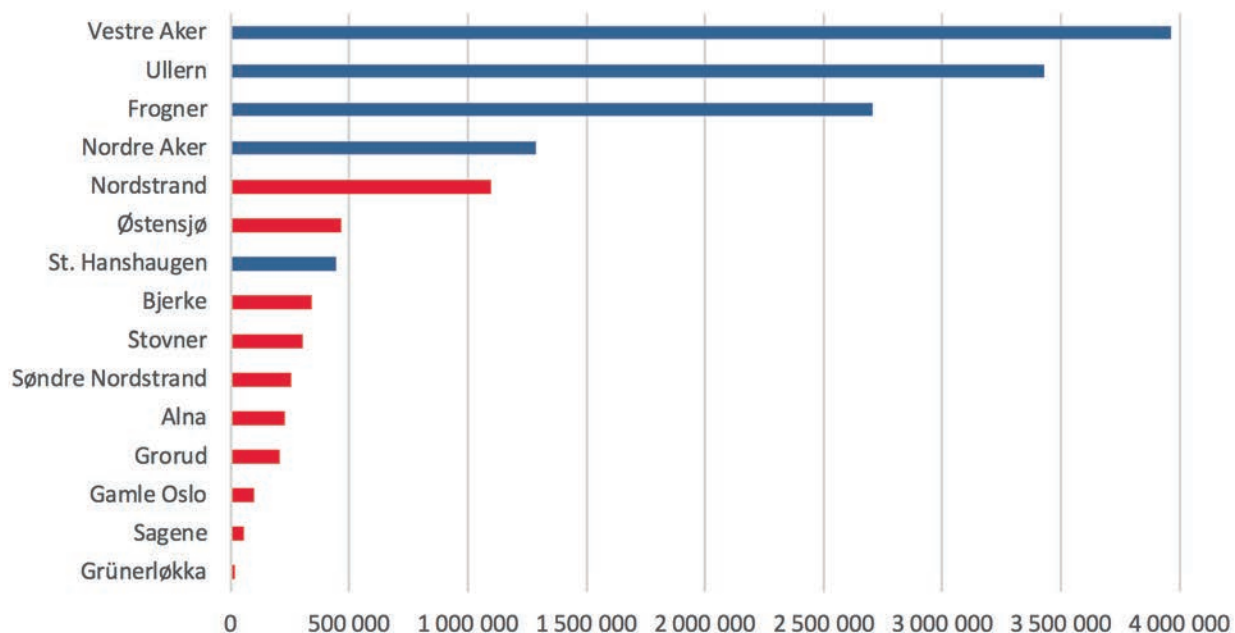
Ulikhetene i formue er spesielt markant i Oslo. I Oslo bor de fleste av Norges økonomiske elite, samtidig som store deler av byens øvrige befolkning har boliggjeld heller enn høye formuer. En analyse av Øyvind Wiborg har vist at ulikhetene i formue er større i Oslo enn i resten av landet, og hvis vi ser på finanskapital er ulikheten i Oslo omtrent like stor som i USA.²

Formuen i Oslo er tydelig geografisk fordelt. Om lag 80 prosent av den prosenten med høyest formue, bor på vestkanten og har bodd der de siste tiårene.³

Et annet mål på formuesulikhet er å se på skattepliktig nettoformue. Figuren under viser at nettoformuen er høyest i de vestlige bydelene. Faktisk er nettoformuen over 200 ganger høyere i bydel Vestre Aker sammenlignet med Bydel Grünerløkka.

Nettoformue er beregnet ved at skattepliktig bruttoformue, som inkluderer eiendom, er trukket fra gjeld. Et viktig forbehold ved denne statistikken er at formuesverdien på en primærbolig kun utgjør 25 prosent av den reelle markedsverdien. Dersom vi hadde tatt utgangspunkt i de reelle verdiene på boligene hadde formuene, og sannsynligvis også forskjellene mellom bydelene, blitt markant høyere enn det vi ser i denne tabellen.

Figur 5: Nettoformue etter bydel

Kilde: SSB, tabell 09114. Studenthusholdninger er ikke inkludert i tallmaterialet.

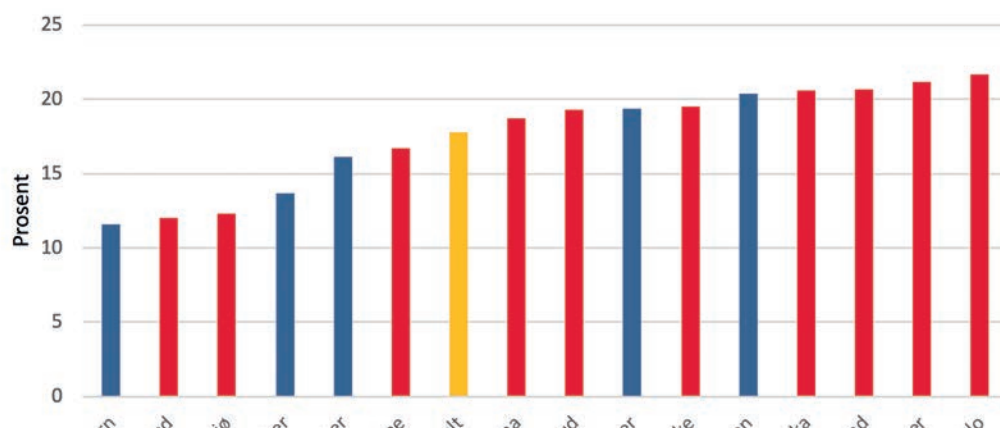

Personer med lavinntekt har oftere har dårlig helse, bor oftere alene og har mindre sosial kontakt enn de som ligger over lavinntektsgrensen. Barn i lavinntektsfamilier deltar i mindre grad enn andre i barnehage, SFO og fritidsaktiviteter. Dette svekker deres mulighet for utvikling av språkforståelse og sosiale ferdigheter som er viktig for å kunne delta i utdanning og arbeid, når de blir eldre.

Det finnes mange måter å måle fattigdom på. Her har vi sett på EU-skalaen hvor mange som tjener mindre enn 60 prosent av medianinntekten etter skatt, justert for hvordan husholdningen er sammensatt.⁴ Det vanligste er å se på husholdninger som har levd under denne grensen i over tre år, såkalt vedvarende lavinntekt. Målt slik har antallet fattige husholdninger i Oslo økt fra 59 300 i 2006 til 86 500 i 2017. Som andel av befolkningen har det økt fra 12,1 prosent i 2006 til 14,4 prosent i 2017.⁵

Oslo kommune fører også statistikk over andelen husholdninger med lavinntekt på bydelsnivå. Dette er ikke målt over tre år, men er tall fra 2016. Der ser vi at andelen husholdninger med lav inntekt er høyere i de østlige bydelene enn i de vestlige. Andelen som bor i en fattig husholdning er nær dobbelt så høy i Gamle Oslo som på Ullern.

Figur 6: Andel husholdninger med lavinntekt etter bydel

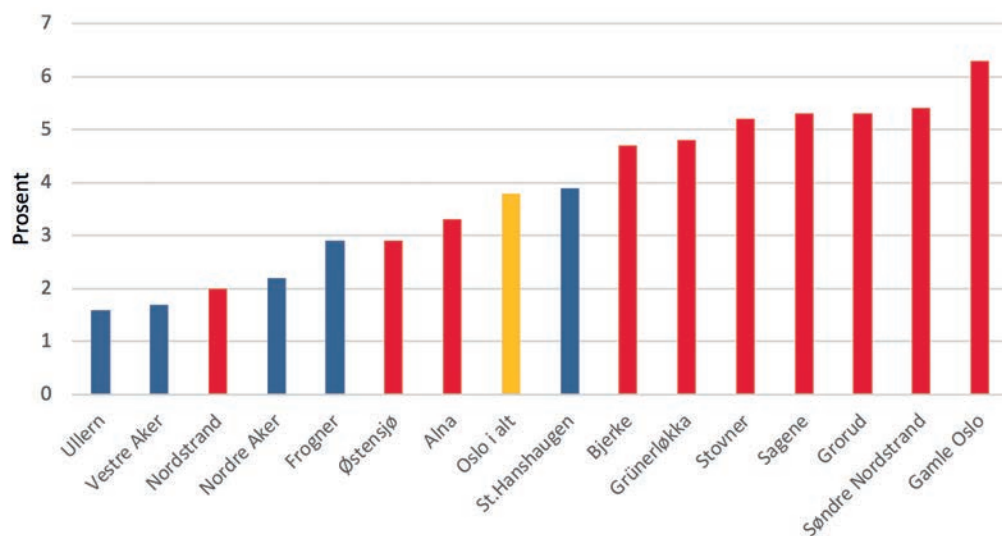

Andel på sosialhjelp

En annet mål på fattigdom er å se på sosialhjelpsmottakere. Mens de som bor under den relative fattigdomsgrensen fortsatt kan ha vanlig jobb og inntekt, har sosialhjelpsmottakere enda lavere inntekt med sosialhjelp som eneste inntekt. Satsen for Oslo for en enslig var 8 658 kroner i måneden i 2018.⁶

De geografiske forskjellene på andelen som mottar sosialhjelp er enda tydeligere enn inntektsforskjellene. Over tre ganger så stor andel mottok sosialhjelp i Gamle Oslo sammenlignet med Ullern i 2017.

Figur 7: Andel sosialhjelpsmottakere etter bydel

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank, Antall og andel sosialhjelpsmottakere i befolkningen etter alder, 2017

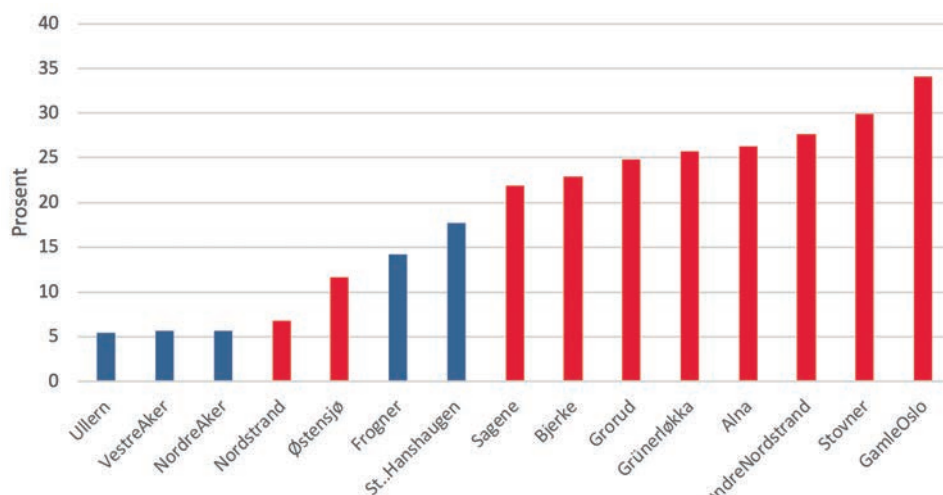
Barnefattigdom

Et viktig aspekt ved fattigdomsproblematikken er barnefattigdom, eller barn som vokser opp i fattige familier. Forskning viser at barn som vokser opp i fattige familier i Norge ikke nødvendigvis mangler mat på bordet eller tak over hodet. Det har likevel alvorlige konsekvenser å vokse opp i en fattig familie. Barn i lavinntektsfamilier har sjeldnere kontakt med venner, sjeldnere bestevenner, blir oftere mobbet, bor oftere trangt og i leid bolig, har oftere psykiske problemer og har større risiko for selv å oppleve fattigdom som voksne.⁷ Skoleprestasjoner og frafall samvarierer også med inntekt.

Oslo er det fylket i landet med flest barn som vokser opp i fattigdom. Både antallet og andelen barn i fattige familier har økt. I 2006 var det 13 200 fattige barn i Oslo, mens tallet hadde økt til 19 400 i 2017. Andelen har økt fra 14,7 prosent til 17,8 prosent i samme periode.⁸

På bydelsnivå ser vi store forskjeller. Mens kun fem prosent av barna på Ullern bor i fattige familier, er det nesten 35 prosent i Gamle Oslo.

Figur 8: Andel barn i fattige familier etter bydel

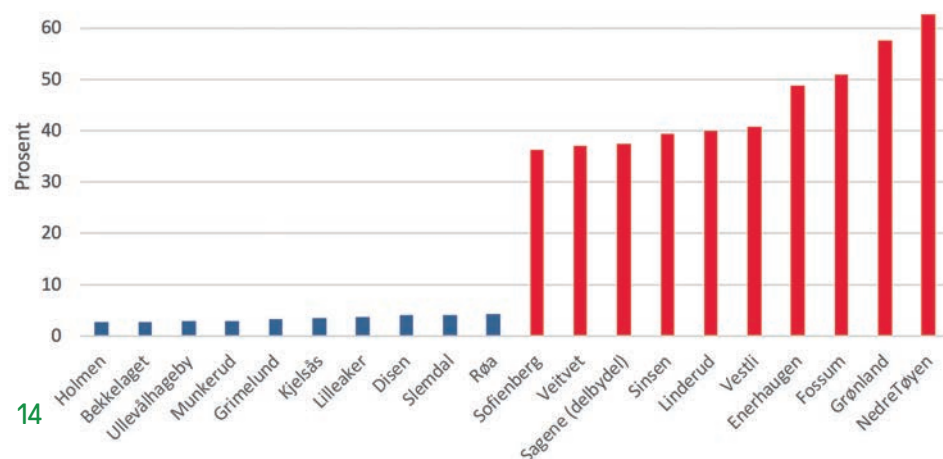

Kilde: Barnefattigdom.no.
Tallene er fra 2016.

Likevel er det viktig å understreke at selv fem prosent i en bydel er mange barn. I Ullern bor det 326 barn i fattige familier, og 569 i Vestre Aker. Det er på ingen måte ubetydelig og det må settes i verk universelle tiltak for å hjelpe alle barn i fattige familier (se mer om tiltak i del 3).

Ser vi videre på delbydelsnivå blir forskjellene enda tydeligere. I tabellen under ser vi delbydelene i Oslo med flest og færrest barn i fattige familier: Fra Holmen og Bekkelaget hvor tre prosent av barna vokser opp i fattige familier til Nedre Tøyen hvor 63 prosent bor i fattige familier.

Figur 9: Andel barn i fattige familier etter delbydeler

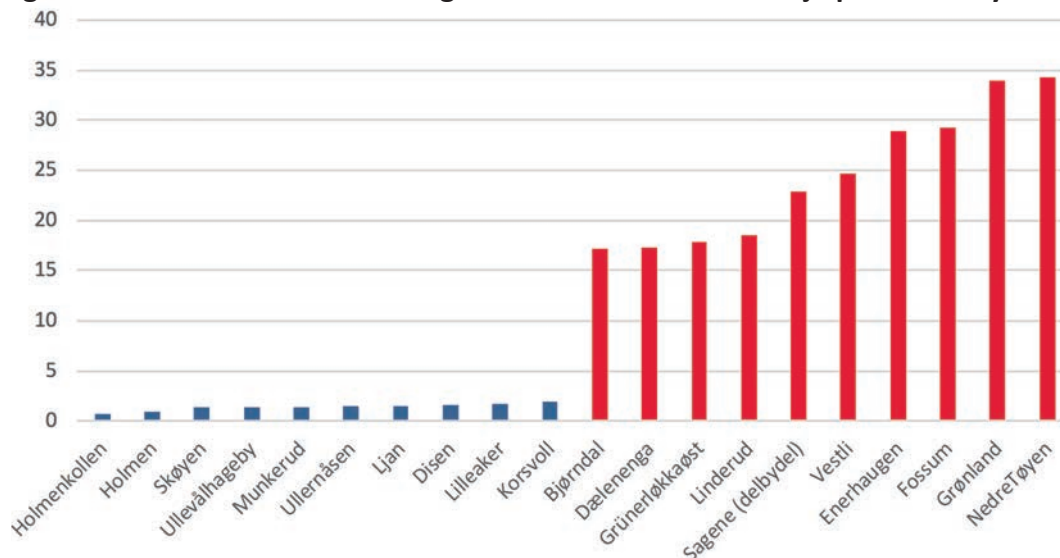

Kilde: Barnefattigdom.no. De ti delbydelene med flest og de 10 med færrest barn i fattige familier. Tallene er fra 2016. Se hele tabellen i vedlegg.

Figurene under viser andelen barn som bor i familier som har mottatt sosialhjelp det siste året. Tendensen er den samme som for barn i familier med vedvarende lavinntekt: I østkantbydelene er

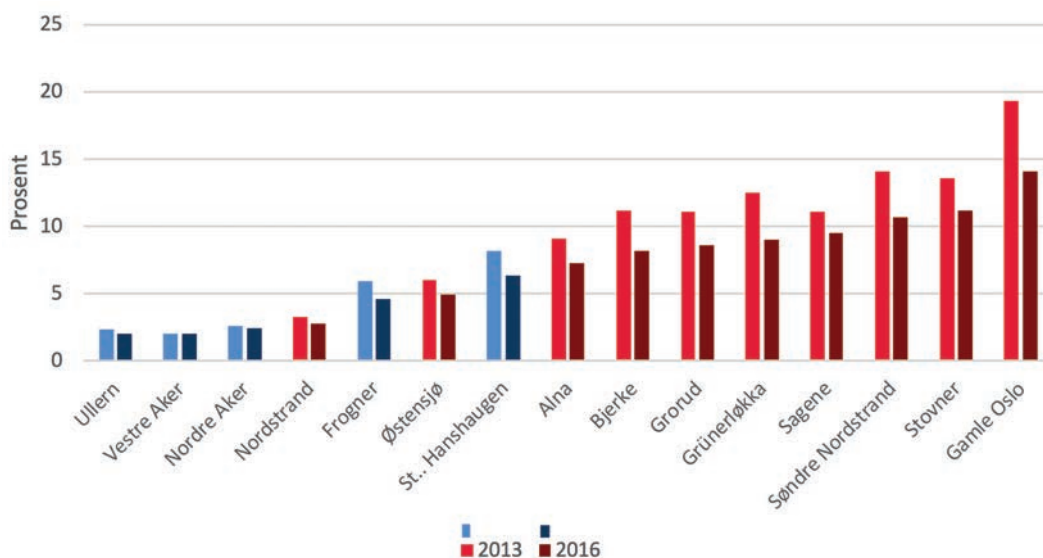
andelen generelt høyere enn i vestkantbydelene, og det er til dels svært store geografiske utslag. Samtidig er det enkeltbydeler og delbydeler på øst og vestkanten som bryter dette mønsteret.

Figur 10: Andel barn i husholdninger som har mottatt sosialhjelp etter delbydeler

Kilde: SSB, tabell 12404: Økonomisk sosialhjelp, delbydeler i Oslo (B) 2015-2016. De ti delbydelene med flest og de 10 med færrest barn i familier som har mottatt sosialhjelp.

Figur 11: Andel barn i husholdninger som har mottatt sosialhjelp 2013 og 2016, etter bydel

Kilde: SSB, tabell 12404: Økonomisk sosialhjelp, bydeler i Oslo (B) 2015-2016

Forskjellen på ulikhet og fattigdom

Over er det presentert statistikk både på ulikhet og på fattigdom. Dette er to fenomen som er tett knyttet sammen, men som likevel er forskjellige. Ulikhet sier noe om hvor stor forskjell det er på de med mye og de med lite, mens fattigdom kun måler hvor mange som har lave inntekter eller dårlige levekår.

Å bekjempe fattigdom er en helt sentral politisk oppgave. Når nesten 20 000 barn i Oslo vokser opp i fattige familier, er det 20 000 for mange. Men vi løser ikke problemene ved de økende ulikhetene i samfunnet kun ved å redusere fattigdommen. Det vil i beste fall være symptombehandling, uten at man har gjort noe med de grunnleggende problemene. I Storbritannia fikk de erfare dette. Etter knappe to tiår med nedgang i barnefattigdommen på grunn av målrettede tiltak, snudde trenden i 2011. I et land med raskt økende forskjeller ble det etter hvert vanskelig å opprettholde tilstrekkelig politisk støtte til de målrettede fattigdomsprogrammene. Dermed fikk man en kraftig økning i barnefattigdommen igjen.

Økonomiske forskjeller er også i seg selv et problem. Det påvirker ikke bare de fattigste, men hele samfunnet fra bunn til topp. I land med store forskjeller isolerer ulike deler av samfunnet seg fra hverandre. Tilliten mellom folk faller, byer blir mer segregerte, folk treffer i mindre grad folk utenfor sin samfunnsklasse, og sosiale problemer øker i omfang.

Når de aller rikeste øker sin rikdom og makt, bruker de denne makten til å påvirke samfunnet i tråd med sine interesser. Det er ikke tilfeldig at formuesskatt har blitt et sentralt politisk tema i Norge, selv om de færreste betaler den og selv om regjeringen ikke kan påvise at redusert formuesskatt kommer samfunnet som helhet til gode. Og det er ikke tilfeldig at det blir flere barn som vokser opp i lavinntektsfamilier uten at dette gjenspeiles med en regjeringssatsing som kronemessig er i nærheten av kuttet i formuesskatten, selv om det påviselig skader både dem som vokser opp i fattigdom og samfunnet som helhet.

Betydningen av innvandring

I den politiske debatten om ulikhet og fattigdom har innvandring ofte blitt trukket opp som en viktig årsak, eller den viktigste, for at ulikheten øker. Flere ledende politikere har i ulike utspill angrepet SV for å ignorere betydningen av innvandring. Blant annet har næringsminister Torbjørn Røe Isaksen⁹, daværende barne- og likestillingsminister Linda Hofstad Helleland¹⁰ og finansminister Siv Jensen¹¹ hatt utspill om dette. Det er flere viktige ting å si om dette.

Det er dokumenterbart feil at innvandring er den viktigste årsaken til at ulikhetene øker, som Siv Jensen har påstått. Det har regjeringen selv slått fast i Stortingsmeldingen om ulikhet, hvor de skriver at innvandring er én, men ikke den viktigste årsaken. Den viktigste årsaken til økt ulikhet i Norge er at de rikeste blir betydelig rikere.¹²

Samtidig er det riktig at innvandrere er overrepresentert på statistikker for barnefattigdom og lavinntekt, også i Oslo. I Oslo har nær 8 av 10 barn i lavinntektsgruppen innvandrerbakgrunn.¹³ Innvandrere er

overrepresentert i arbeidsledighetsstatistikken og blant lavtlønte i Oslo.

Økt innvandring kan således bidra til økt fattigdom i Norge og i Oslo. Men økningen i antall fattige barn i Norge skyldes ikke innvandring alene. Det har også vært en økning i antallet barn i fattige familier i Norge med etnisk norsk bakgrunn.¹⁴

Å bekjempe fattigdom og barnefattigdom er like viktig, uavhengig av hvor foreldrene til barna kommer fra. Årsakene til fattigdommen er sammensatte, og man kan ikke forklare dette med innvandring i seg selv. En aktiv integreringspolitikk, målrettede områdeløft for de områdene med særlig store utfordringer og effektive sysselsettingstiltak for de innvandrergруппene som sliter med å komme seg inn på arbeidsmarkedet, er alle viktige tiltak for å bekjempe fattigdommen i Oslo (se del 3 for tiltak). Det SV derimot ikke vil gjøre, er å gi skylden for økende ulikhet og fattigdom på innvandrerne. Det er vårt felles ansvar å bygge et samfunn med små forskjeller og sterke fellesskap, som inkluderer alle.

Bolig

En av de viktige driverne til de store forskjellene vi ser i Oslo er boligmarkedet. Et godt sted å bo er det aller viktigste fundamentet for et godt liv for de aller fleste, og kanskje særlig for nordmenn, som bruker mer av tiden sin hjemme enn innbyggere i mange andre land. Det er direkte koblinger mellom hvor og hvordan folk bor, og levealder, folkehelse, fullføring av skolegang og mental helse. Å sørge for at alle har tilgang til en egnet bolig de har råd til, har vært en sentral del av norsk politikk etter 2. verdenskrig.

Denne politikken er nå ikke lenger gyldig for store deler av befolkningen, fordi det er blitt for dyrt for

folk å bo. Boligprisene i Oslo har i perioden 2003-2018 steget med 199 prosent, mens leieprisene har steget med 85 prosent.¹⁵ I samme periode har lønnsnivået bare steget med 72 prosent.¹⁶ Dette gjør det krevende for folk, selv med vanlige inntekter, å skaffe seg bolig. Høye leiepriser på utleieboliger gjør det vanskelig å opparbeide tilstrekkelig egenkapital. Korte leiekontrakter og dårlige boforhold skaper samtidig ustabile bomiljøer og utrygghet.

Figuren under viser hvordan boligprisene i Oslo har eksplodert, også sammenlignet med utviklingen i boligprisene i Norge generelt, og sammenlignet med andre store og mellomstore byer.

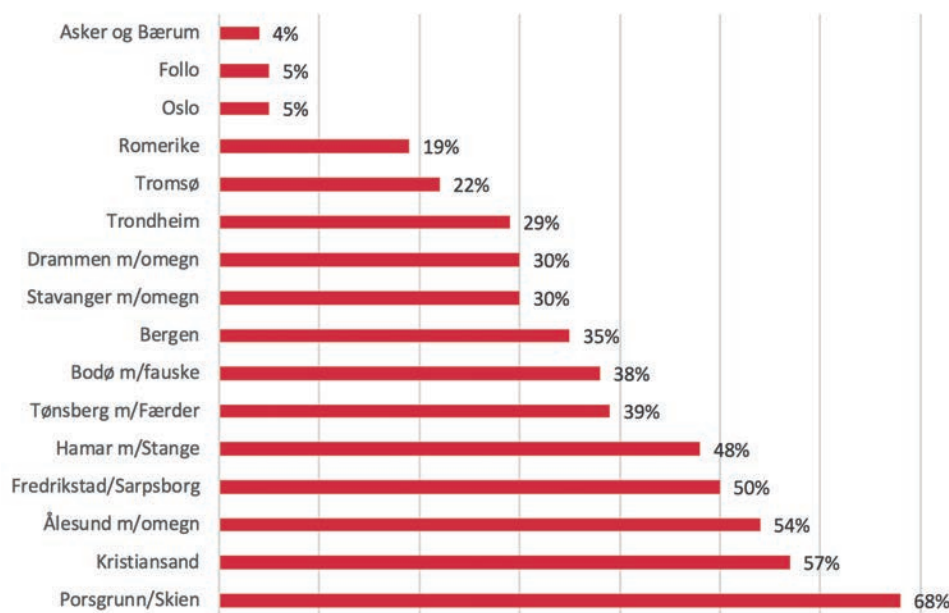

Kilde: Oslo kommune, Kunnskapsgrunnlag for en kommunal boligpolitikk (Krogsveens boligprisstatistikk med tall hentet fra Eiendom Norge og Eiendomsverdi as)

Det finnes ulike måter å måle hvor vanskelig det er å få kjøpt en bolig i Oslo. En vanlig metode er den såkalte *sykepleierindeksen*. Eiendom Norge har utviklet en indeks hvor de beregner hvor stor andel av boligene i ulike byer en sykepleier med gjennomsnittlig lønn ville hatt råd til å kjøpe.

I byer som Porsgrunn, Kristiansand og Ålesund ville en sykepleier fått et finansieringsbevis til å kjøpe flertallet av boligene. I Oslo, derimot, ville en sykepleier kun hatt råd til å kjøpe 5 prosent av alle boligene som er lagt ut for salg.

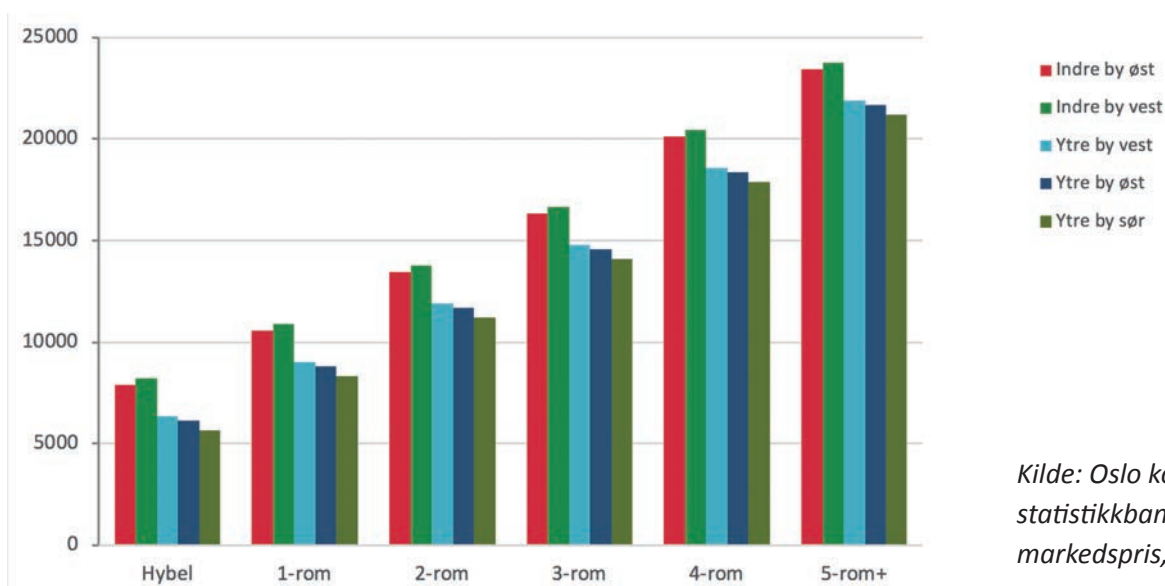
Figur 13: Sykepleierindeksen

Kilde: Eiendom Norge, 2018,
<http://eiendommnorge.no/den-norske-sykepleierindeksen/>

Det er heller ikke rimelig å leie boliger i Oslo. Figuren nedenfor viser gjennomsnittlig månedspris for leie i ulike deler av byen.

For en treroms leilighet koster det mellom 14 000 og 16 000 kroner i måneden avhengig av hvilken del av byen det er snakk om.

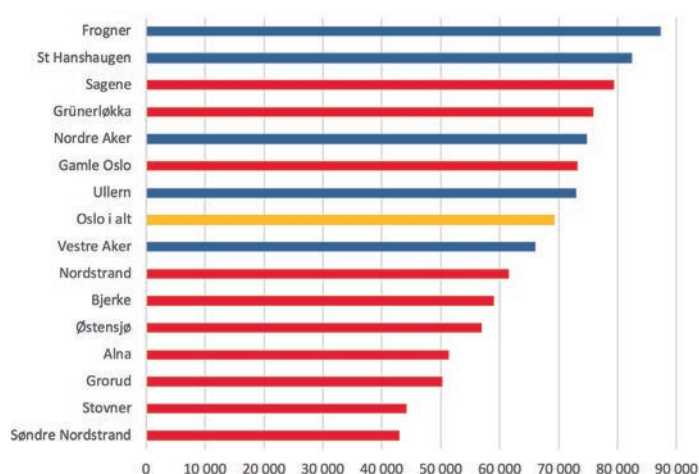
Boligprisutviklingen bidrar til å forsterke forskjellene i Oslo, også langs geografiske skillelinjer. Prisene er betydelig høyere på vestkanten enn på østkanten, og flere studier har vist hvordan den økonomiske eliten i stadig større grad isolerer seg i «gylne gettoer».

Figur 14: Månedslie etter del av byen

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank, leieboliger, markedspris, 2017.

Figur 15: Gjennomsnittlig kvadratmeterpris etter bydel

Kilde: Oslo Kommunes statistikkbank, *Trangboddhet, personer og husholdninger, 2015*

Flere analyser peker på at Oslo både er en etnisk, men også økonomisk, segregert by. En analyse konkluderte med at:

*"Barn av professorer, jurister og næringslivstopper i all hovedsak bor i andre nabolag enn barn av elektrikere, sjåførere og renholdsarbeidere."*¹⁷

Analysen viste også at disse ulikhetene har økt. En rapport fra SSB i 2018 analyserte utviklingen i bostedssegregering basert på innvandringsbakgrunn fra 2005 til 2017. Deres hovedfunn var at Oslo er en mer segregert by enn de fleste andre i landet. Flertallet av de mest segregerte bområdene i Norge befinner seg i Oslo. Det er også en tydelig tendens til at enkelte delbydeler på østkanten har høy innvandreretthet, mens en del delbydeler på vestkanten er segregert med høy grad av etnisk norske. Som vi har sett fra tidligere statistikk er det også i disse bydelene de med høyest inntekt og formue bor. Dette har fått flere forskere til å peke på at Oslo har *gyldne gettoer*, hvor den etnisk norske økonomiske eliten klumper seg sammen.

En slik dobbel segregering, på både øst- og vestkanten kan få flere problematiske følger. Som forsker Jørn Ljunggren, en av forfatterne bak begrepet *gyldne gettoer* skriver:

*Ungdom fra øst og vest i byen møtes vel stort sett bare når de bytter trikk på Jernbanetorget. De stereotype oppfatningene de måtte ha om hverandre, blir dermed aldri utfordret.*¹⁸

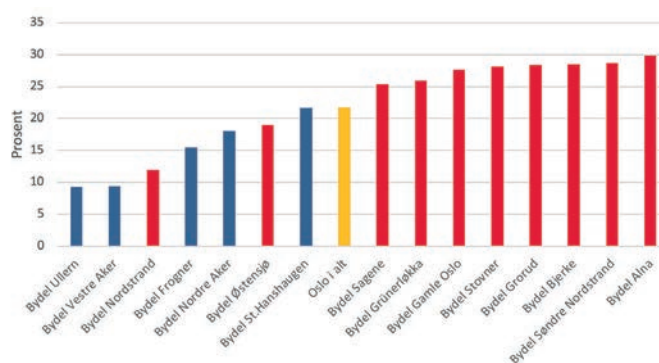
Forskning tyder også på at hvilket område du vokser opp i har mye å si for dine sjanser for utdanning og arbeid senere i livet.

SSB-rapporten peker imidlertid også på at segregeringen av innvandrere på østkanten i Oslo i all hovedsak har gått ned siden 2005, med unntak for noen delbydeler. Statistikk for hver enkelt delbydel ligger i SSBs rapport.¹⁹

Et annet mål som bekrefter de geografiske skillelinjene er trangboddhet, definert som mindre enn 20 kvadratmeter per beboer. Det er cirka fem ganger så mange som bor trangbodd i Søndre Nordstrand og Alna enn på Ullern og Vestre Aker.

Oppsummert viser statistikken over boligmarkedet at det er svært krevende for personer med lav og vanlig inntekt å komme seg inn på boligmarkedet i Oslo. Det er sterke geografiske forskjeller i hvor man kan bosette seg med vanlig inntekt. Det bidrar til å øke den økonomiske segregeringen i Oslo og dermed forsterke forskjellene.

Figur 16: Trangboddhet (andel som bor på under 20 m2 per beboer) etter bydel

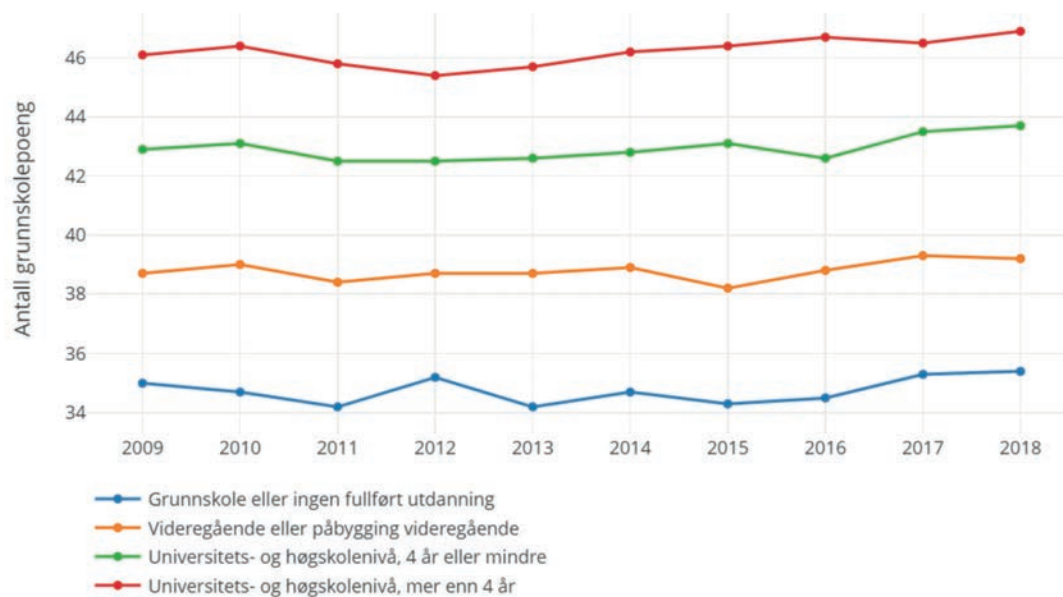
Kilde: Oslo Kommunes statistikkbank, *Trangboddhet, personer og husholdninger, 2015*

Skole

Å sikre at alle, uansett hvor de bor og hvilken bakgrunn de har, har tilgang på en god skolegang er avgjørende for å skape et samfunn og en by med små forskjeller og sterke fellesskap. For at skolen skal lykkes med sitt hovedoppdrag, læring, må den også bidra til å utjevne forskjeller.

Grafen under viser hvor mange gjennomsnittlige grunnskolepoeng elever med ulik bakgrunn har i Oslo-skolen. Tendensen er tydelig og stabil over tid: De med foreldre med lengre utdanning har større sjanse for å få bedre karakterer på skolen enn dem med foreldre med lavere utdanning. Dette er ikke en unik trend for Oslo, men gjelder i hele landet.

Figur 17: Grunnskolepoeng etter foreldrenes utdanning

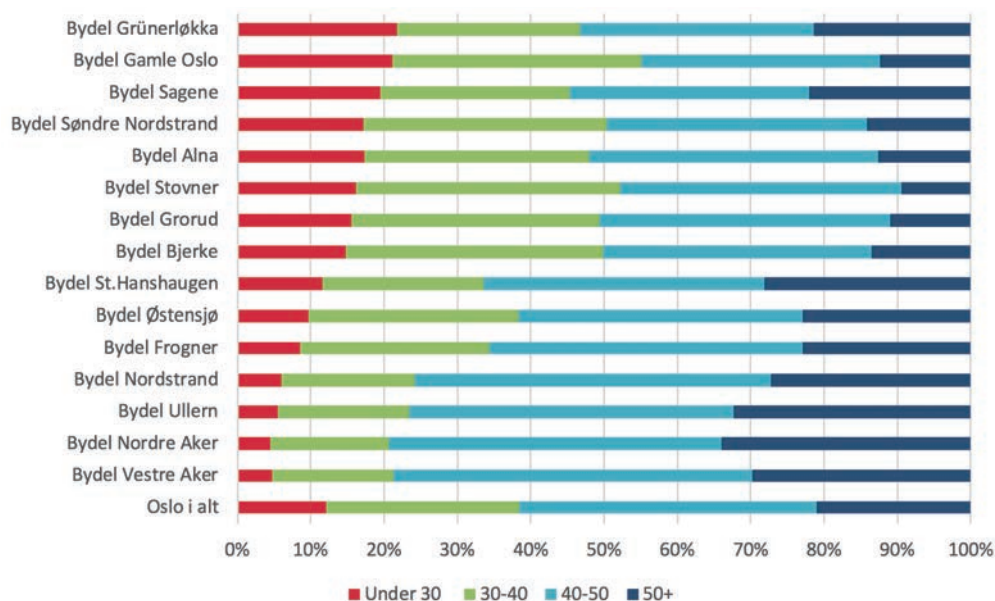

Kilde: SSB, tabell 07495: Grunnskolepoeng, etter kjønn og foreldrenes utdanningsnivå (F) 2009 - 2018

Det er også tydelige forskjeller i grunnskolepoeng etter bydel. Tabellen under viser hvordan elevene fordeler seg på antall grunnskolepoeng fordelt på bydel. Mens det kun er 5 prosent av elevene som har under 30 grunnskolepoeng i Vestre Aker, er det over 20 prosent i Gamle Oslo og Grünerløkka. På motsatt side er det over 30 prosent som har mer enn 50 grunnskolepoeng i Nordre Aker, Vestre Aker og Ullern, mens under 10 prosent har

det samme i bydel Stovner og under 15 prosent har det i Bjerke, Grorud, Alna og Gamle Oslo.

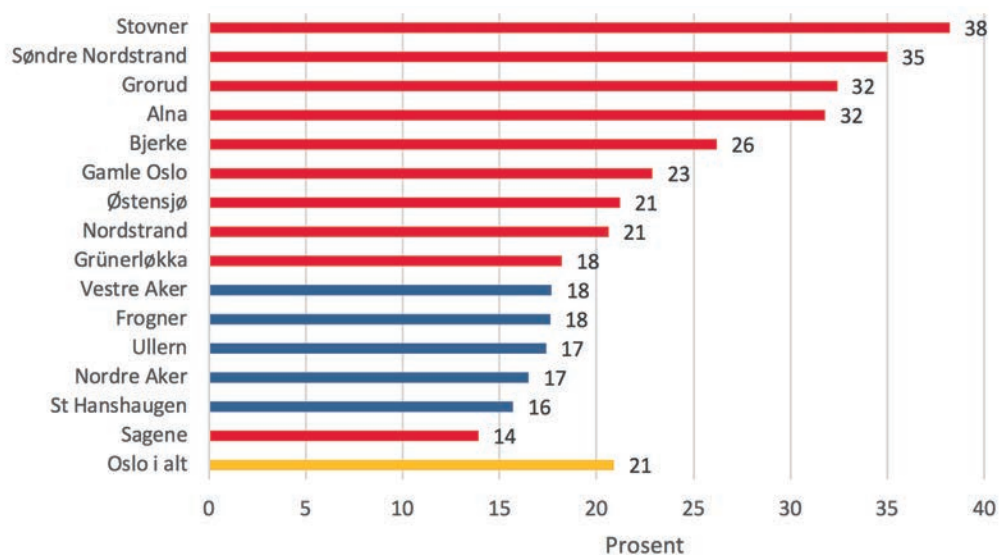
Med andre ord er det over dobbelt så stor sannsynlighet for at du får over 50 grunnskolepoeng hvis du går på en skole på Ullern, Venstre Aker og Nordre Aker, enn om du går på en grunnskole i Bjerke, Grorud, Alna eller Gamle Oslo.

Figur 18: Elevers grunnskolepoeng etter bydel

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank. Antall elever etter grunnskolepoeng, 2018

Man ser det samme mønsteret på frafall fra videregående skole. Tabellen under viser andelen mellom 21 og 29 år som har påbegynt, men ikke fullført, videregående opplæring etter fem år.

Mens under 18 prosent faller fra i Sagene, St. Hanshaugen, Nordre Aker, Ullern, Frogner og Vestre Aker, er det over 30 prosent som faller fra i Alna, Grorud, Søndre Nordstrand og Stovner.

Figur 19: Andel som ikke har fullført VGS

Kilde: Oslo kommune statistikkbanken. Personer 21 til 29 år som har påbegynt videregående skole, men ikke fullført etter fem år, 2017.

Ser vi på delbydelsnivå er forskjellene enda tydeligere. I tabellen under er de ti delbydelene med høyest og lavest andel av 21-29-åringer som ikke har fullført videregående opplæring etter fem år.

Dette viser at hvilken sosial bakgrunn du har og hvor i byen du bor har stor betydning for skoleresultater i grunnskolen, og videre i hvilken grad du klarer å gjennomføre videregående skole

Tabell 2: Delbydeler med lavest og høyest frafall fra VGS

Lavest frafall		Høyest frafall	
Sagene	12 %	Haugenstua	37 %
Sandaker	12 %	Holmlia Syd	37 %
Iladalen	14 %	Bjørndal	37 %
Ila	14 %	Bjørnerud	37 %
Slemdal	14 %	Prinsdal	38 %
Nordberg	14 %	Furuset	39 %
Korsvoll	15 %	Vestli	39 %
Ullevål hageby	15 %	Romsås	41 %
Bislett	15 %	Rommen	43 %
Fagerborg	15 %	Fossum	48 %

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank, Personer 21 til 29 år som har påbegynt videregående skole, men ikke fullført etter fem år, 2017

Tiltak
for en mer
rettferdig by

Del 3: Tiltak for en mer rettferdig by

Denne rapporten viser tydelig at forskjellene i Oslo er store. Det gjelder enten vi ser på inntekt, formue, bolig, tilknytning til arbeidslivet eller skoleprestasjoner. Det er også tydelig at forskjellene følger geografien i byen. Bydelene på vestkanten har en større andel av godene: høye inntekter, høye formuer, gode skolerresultater, større boliger, mens bydelene på østkanten har en større andel av byrdene: lave inntekter, mindre boliger, dårligere skolerresultater, mindre formue og så videre.

Å gjøre noe med ulikhetsutviklingen er komplisert og krever en rekke virkemidler. Mange av disse virkemidlene er på et nasjonalt nivå, slik som et mer omfordelende skattesystem, å sikre rammer for et trygt arbeidsliv, å øke barnetrygden og gi gode stønader til dem som faller utenfor arbeidslivet. SV har derfor utarbeidet en nasjonal plan for å bekjempe ulikhet som oppsummerer disse tiltakene.²⁰

Dessverre benytter ikke dagens regjering noen av disse virkemidlene, heller tvert imot. Den blå regjeringen bidrar til å forsterke forskjellene, også i Oslo. Når regjeringen har brukt over 25 milliarder på skatteletter til de rike, har det bidratt til at de rikeste i Oslo drar i fra resten av oss. Når de 10 prosent lavest lønte ikke har fått reallønnsøkning de ti siste årene, betyr det at forskjellene mellom de som jobber i lavtlønnsyrker i byen og Oslos rikeste blir enda større.

En regjering som tar et oppgjør med forskjells-Norge er derfor nødvendig for å ta et oppgjør med forskjells-Oslo. Samtidig er det mange tiltak som kan iverksettes lokalt. Når vi har en regjering som bidrar til å øke forskjellene, er det desto viktigere at vi har lokale politikere som kjemper tilbake for å motvirke utviklingen.

Oslo SV går derfor til valg på å sette inn en rekke konkrete og offensive tiltak for å bekjempe forskjellsutviklingen i byen vår. Dette er de syv viktigste tiltakene for å snu utviklingen mot økte forskjeller og å ta et oppgjør mot den delte byen.

1. Øke eiendomsskatten og omfordele til velferd

Den viktigste årsaken til økende ulikhet i Norge er at de rikeste drar ifra resten av oss. I enkelte delbydeler i Oslo har befolkningen ekstremt høye inntekter og sitter på dyre eiendommer. Derfor er en moderat og sosial eiendomsskatt et viktig og treffsikkert virkemiddel for mindre forskjeller i Oslo. Eiendomsskatten gjør både at de med mest bidrar litt mer, som i seg selv kan dempe økende ulikhet. Samtidig gir det kommunen inntekter til å skape bedre og rimeligere velferdstjenester.

Eiendomsskatten i Oslo rammer ikke dem med minst fra før. Skjermingen av de minste boligene gjør at det er kun de med boliger verd over 5,75 millioner kroner som skal betale eiendomsskatt.²¹ I 2019 er det bare 30 prosent av boenhetene i Oslo som har fått utskrevet eiendomsskatt.²²

SV går til valg på å hente inn 200 millioner kroner i økte inntekter fra boligdelen av eiendomsskatten sammenlignet med dagens modell og øke skattesatsen til 5 promille på næringseiendom. Samlet vil dette gi om lag 900 millioner kroner årlig i skatteinntekter til kommunen som skal brukes på bedre velferd til alle.

2. Gratis AKS til alle – i hele byen

Den viktigste seieren for SV i denne byrådsperioden er gratis aktivitetsskole (AKS) til alle førsteklasinger, utvidet til 1.-4.klasse i utsatte deler av byen der behovet er størst. Fra høsten 2019 vil det være innført gratis AKS på følgende trinn:

- 1.-4.trinn: Grorud, Stovner, Alna og Søndre Nordstrand
- 1.-3. trinn: Gamle Oslo, Grünerløkka, Sagene og Bjerke (4. trinn fra høsten 2020)
- 1. trinn: Østensjø, Nordstrand, Frogner, St. Hanshaugen, Ullern, Vestre Aker og Nordre Aker

Innføringen av gratis AKS har vært en stor suksess. Deltagelsen på skoler der det er innført gratis aktivitetsskole har økt fra 70 prosent til 96 prosent fra 2015-2018. På enkelte skoler har økningen vært enda høyere.

Tabellen under viser utviklingen på noen skoler der gratis AKS har hatt særlig stor innvirkning.

Tabell 3: Deltakelse i AKS 2015 og 2018 etter skole

Skole	Deltakelse på 1. trinn 2015	Deltakelse på 1. trinn 2018
Furuset skole	33 %	100 %
Bjørndal skole	40 %	98 %
Rommen skole	42 %	94 %
Lindeberg skole	69 %	100 %
Gamlebyen skole	66 %	98 %
Veitvet skole	53 %	98 %
Grünerløkka skole	69 %	100 %
Trosterud skole	58 %	100 %

Kilde: Foreldreundersøkelsen juni 2018

Samtidig som deltakelsen i AKS er rekordhøy, er også foreldrene mer fornøyd med tilbudet enn tidligere. Foreldreundersøkelsen 2018 viste en historisk høy tilfredshet med AKS-tilbudet i Oslo (4,0 av 5 poeng).

Tilbudet om gratis AKS gir barn 50 timer mer i måneden til læring, lek, språktrening og vennskap. Barnefamiliene sparer 22 000 kroner i året per barn, og det er lettere for foreldre å være i jobb. Fra høsten 2019 vil 16 000 barn i Oslo nyte godt av dette tilbudet, alle førsteklasingene i hele byen og barn opp til 4. klasse i bydeler der behovet er størst.

Høyre går til valg på å fjerne gratis AKS for flere av dem som får tilbudet i dag. For de fleste barnefamilier vil det bety at de får regningen på over 20 000 kroner i året for hvert barn i AKS.

SV går til valg på å fullføre opptrappingen av gratis AKS til 1.-4. trinn over hele byen. Samtidig må kvaliteten i tilbudet heves. AKS skal drives i godt samarbeid med skolene, idretten, kulturlivet og frivilligheten. Tilbudet skal romme gode muligheter for lek, læringsstøttende aktiviteter gjennom praktiske og estetiske arbeidsformer, et godt mattilbud og kultur- og idrettsopplevelser.

3. Sikre at alle har råd til et sted å bo

Alle skal ha et skikkelig sted å bo. SV ønsker en boligpolitikk som gjør denne retten reell. Denne rapporten har vist store ulikheter i boligmarkedet i Oslo, som vi må gjøre noe med.

Boligpolitikken kan ikke overlates til markedet alene. Gjennom et eget utbyggingsselskap, og sammen med andre parter som staten og boligsamvirker, vil SV at kommunen skal sørge for at også mennesker med lav inntekt og manglende egenkapital får råd til å kjøpe eller leie et hjem. Det skal legges til rette for ulike boformer og være en kombinasjon av ikke-kommersielle utleieboliger og ulike leie-til eie-ordninger. Disse boligene skal komme i tillegg til kommunale boliger, tilrettelagte boliger og studentboliger.

Oslo SV vil stille som et av de viktigste kravene hvis vi vinner valget at kommunen i løpet av neste periode skal påbegynne arbeidet med realisering av minst 1000 slike boliger. På lengre sikt skal denne politikken danne grunnlag for en egen ikke-kommersiell boligsektor.

4. Områdeløft

Denne rapporten har vist at enkelte byområder har svært store sosiale utfordringer. Med disse sosiale utfordringene følger også ofte dårlige fysiske forhold og bomiljø. For å snu utviklingen i disse områdene trengs målrettet innsats.

I denne perioden har SV i byråd forsterket områdesatsingen i Groruddalen og Oslo sør, og utvidet satsingen i Oslo indre øst til både å gjelde Tøyen og Grønland. Områdesatsing er en kombinasjon av fysiske og sosiale tiltak, som gjennomføres i samarbeid med beboerne lokalt og deres behov. SV går til valg på at Groruddalen, Tøyen, Grønland, Oslo Sør og Hovseter alltid vurderes som innsatsområder når nye velferdsordninger og pilotprosjekter skal etableres eller testes, for eksempel ved reduksjon av brukerbetalinger for barnehager og AKS. I tillegg må ressursene til områdeløft økes, og man må vurdere å utvide satsingene til flere områder enn i dag.

5. En skole der alle kan lære, lykkes og trives

Skolen kan ikke løse ulikhetsproblemene alene. Det er ikke lærernes skyld at forskjellene øker. Men skolen kan være en viktig aktør i å sørge for at alle, uavhengig av bakgrunn lærer, lykkes og trives.

Foreldrenes utdanning og lommebok har for mye å si for elevenes læring, og testing og målstyring tar for stor plass i skolehverdagen. SV vil ha en skole der barn og unge får like gode muligheter til å lære og utvikle sine talenter, holdninger og verdier uavhengig av foreldrenes bakgrunn. Der skolen bidrar til å utjevne forskjeller, og motvirke segregering og tradisjonelle kjønnsroller. Der barna lærer å mestre mange ulike fagfelt og lærer seg å samarbeide med andre, være kreative og tenke kritisk. En skole der barn og unge møtes på tvers av bakgrunn, livserfaringer, tro, språk og kultur. En skole der tillit er viktigere enn overdreven testing, læring er viktigere enn lekser, mennesker viktigere enn markeder.

Derfor vil SV fortsette å ansette flere lærere og øke budsjettene til skolene. Vi har så langt økt de årlige skolebudsjettene med om lag 300 millioner kr som har gått til økt grunnfinansiering, full kompensasjon til skolene for økt elevtall, varige satsinger, som Trygge og varme ungdomsskoler og Utviklingsløyper på videregående, og til å rekruttere 200 ekstra lærere.

Vi vil også endre inntakssystemet til videregående skole fordi dagens ordning med karakterbasert opptak forsterker de sosiale forskjellene i byen. Vi vil øke andelen elever som gjennomfører videregående, ved å gjøre hele skoleløpet mer motiverende med praktisk og aktiv læring, gratis skolemat og alternative vurderingsformer og lekseordninger. Høyre-skolens «læringstrykk» skal erstattes med *læringslyst!*

6. Organisert arbeidsliv

Regjeringen fører en politikk som forsterker problemene med sosial dumping, tvungen deltid og midlertidighet i hele Norge, inkludert Oslo. Det finnes likevel viktige tiltak lokalt som SV går til valg på. Vi har allerede innført Oslomodellen for et seriøst arbeidsliv. Hittil har Oslo kommune inngått kontrakter på over 400 prosjekter i bygg- og anleggsbransjen med Oslomodellens krav til leverandører om tarifflønn, lønn mellom oppdrag, strengere krav til bruk av lærlinger og fagarbeidere, og at norsk skal være språk hos nøkkelpersonell på arbeidsplassen.

I januar utvidet byrådet Oslomodellen til helse- og sosialsektoren. Nå går SV til valg på å vurdere innføring av Oslomodellen også i andre sektorer, innføre forsøk med 6-timersdagen på utvalgte arbeidsplasser i kommunen, satse på etter- og videreutdanning og jobbe for faste og hele stillinger i kommunen.

7. Profittfri velferd

I dag går for mye av det vi betaler inn til et felles spleiselag, i lommene på rike investorer som spekulerer i arbeidsbetingelsene til folk i sliteryrker. Dette undergraver både den kommunale velferden og bidrar til å forsterke forskjellsutviklingen. Investorers krav til avkastning truer arbeidsbetingelsene til de ansatte og kvaliteten på velferden. Dessuten truer kommersielle aktører i velferden kvinnekampen og kampen for likelønn. Et stort flertall av de som jobber med omsorg og velferd er kvinner, og kommersielle selskaper bidrar til å presse lønnen ned.

SV og byrådet har erstattet kommersielle velferdskontrakter med kommunale tilbud eller kontrakter med ideelle aktører. Vi har opphevet de borgerliges «forbud» mot nye kommunale barnehager, bygd 3000 barnehageplasser og tatt i bruk nytt regelverk for å samarbeide med private ideelle i velferden.

Nå stiller SV som ett av de viktigste kravene etter valget at alle sykehjem skal drives av kommunen eller ideelle, at kommunen og ideelle tar over så mye som mulig av barnevernet og at det ikke opprettes nye kommersielle barnehager. Fordi hver krone som bevilges til velferd skal gå til velferd for alle, ikke til å øke formuen til noen få.

Vedlegg

Oversikt over figurer og tabeller

Figur 1: Inntektsulikhet målt i Gini-koeffisient i fylker og byer	6
Figur 2: Forholdet mellom høy og lav inntekt (P90/P10) i fylker og byer	7
Figur 3: Gjennomsnittlig årsinntekt etter bydel	7
Tabell 1: Bydelene med høyest og lavest gjennomsnittsinntekt	8
Figur 4: Andel arbeidsledige etter bydel	9
Figur 5: Nettoformue etter bydel	10
Figur 6: Andel husholdninger med lavinntekt etter bydel	11
Figur 7: Andel sosialhjelpsmottakere etter bydel	12
Figur 8: Andel barn i fattige familier etter bydel	13
Figur 9: Andel barn i fattige familier etter delbydeler	13
Figur 10: Andel barn i husholdninger som har mottatt sosialhjelp etter delbydeler	14
Figur 11: Andel barn i husholdninger som har mottatt sosialhjelp 2013 og 2016, etter bydel	14
Figur 12: Boligprisutvikling per kvadratmeter for Oslo og andre byer	17
Figur 13: Sykepleierindeksen	17
Figur 14: Månedssleie etter del av byen	18
Figur 15: Gjennomsnittlig kvadratmeterpris etter bydel	19
Figur 16: Trangboddhet (andel som bor på under 20 m² per beboer) etter bydel	20
Figur 17: Grunnskolepoeng etter foreldrenes utdanning	21
Figur 18: Elevers grunnskolepoeng etter bydel	22
Figur 19: Andel som ikke har fullført VGS	22
Tabell 2: Delbydeler med lavest og høyest frafall fra VGS	23
Tabell 3: Deltakelse i AKS 2015 og 2018 etter skole	25

Gjennomsnittsinntekt etter delbydel

Fossum	284000
Haugenstua	304000
Rommen	313000
Furuset	322000
Bjørnerud	324000
Veitvet	328000
Romsås	332000
Vestli	332000
Holmlia Syd	347000
Trosterud	350000
Bjørndal	350000
Grorud	351000
Lindeberg	355000
Linderud	363000
Ammerud	373000
Tveita	374000
Nordtvet	375000
Sinsen	379000
Bjølsen	382000
Ellingsrud	387000
Sofienberg	388000
Teisen	389000
Refstad	390000
Prinsdal	390000
Skullerud	391000
Rødtvet	393000
Grünerløkka øst	394000
Dælenenga	395000
Grünerløkka vest	398000
Holmlia Nord	402000
Stovner	406000
Hammersborg	414000
Lambertseter	420000
Rodeløkka	434000
Ila	434000
Iladalen	441000
Mortensrud	448000
Høybråten	449000
Torshov	450000
Sagene	452000
Bøler	452000
Manglerud	455000
Lindern	459000
Oppsal	464000
Ulven	465000
Bislett	470000
Nordberg	471000

Sandaker	472000
Abildsø	474000
Homansbyen	489000
Årvoll	491000
Godlia	491000
Hasle	499000
Løren	509000
Hovseter	509000
Fagerborg	512000
Majorstuen syd	520000
Majorstuen nord	523000
Tåsen	529000
Hellerudtoppen	547000
Simensbråten	549000
Kjelsås	557000
Grefsen	567000
Disen	593000
Myrer	606000
Munkerud	608000
Uranienborg	615000
Ljan	615000
Skillebekk	623000
Nordstrand	631000
Røa	633000
Frognerparken	657000
Lilleaker	658000
Korsvoll	664000
Ullevål hageby	667000
Montebello-Hoff	685000
Ullern	695000
Bekkelaget	698000
Ullernåsen	727000
Skøyen	771000
Frogner	793000
Holmen	800000
Holmenkollen	818000
Vinderen	861000
Grimelund	905000
Slemdal	1054000
Bygdøy	1221000

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank,
Gjennomsnittsinntekt etter delbydel (2016)

Andel som ikke har fullført videregående opplæring

Oslo i alt	21 %
Sagene	12 %
Sandaker	12 %
Iladalen	14 %
Ila	14 %
Slemdal	14 %
Nordberg	14 %
Korsvoll	15 %
Ullevål hageby	15 %
Bislett	15 %
Fagerborg	15 %
Torshov	16 %
Bjølsen	16 %
Vinderen	16 %
Tåsen	16 %
Kampen	16 %
Hasle	16 %
Uranienborg	16 %
Ullernåsen	17 %
Disen	17 %
Majorstuen nord	17 %
Skøyen	17 %
Lindern	17 %
Majorstuen syd	17 %
Homansbyen	17 %
Holmenkollen	17 %
Rodeløkka	17 %
Ullern	17 %
Lilleaker	17 %
Sinsen	18 %
Holmen	18 %
Sofienberg	18 %
Hammersborg	18 %
Frogner	18 %
Løren	18 %
Kjelsås	18 %
Skillebekk	18 %
Montebello-Hoff	18 %
Grünerløkka øst	19 %
Dælenenga	19 %
Hovseter	19 %
Ensjø	19 %
Grimelund	19 %
Myrer	19 %
Bekkelaget	19 %
Oppsal	19 %
Manglerud	19 %
Lambertseter	19 %
Nordstrand	20 %
Røa	20 %

Ljan	20 %
Nedre Tøyen	20 %
Bygdøy	20 %
Grefsen	20 %
Frognerparken	21 %
Grünerløkka vest	21 %
Årvoll	21 %
Bispevika	21 %
Bøler	21 %
Godlia	22 %
Abildsø	22 %
Kvæernerbyen	23 %
Teisen	23 %
Hellerudtoppen	23 %
Munkerud	23 %
Simensbråten	24 %
Nordtvet	24 %
Enerhaugen	25 %
Vålerenga	25 %
Refstad	25 %
Skullerud	26 %
Grønland	26 %
Etterstad	26 %
Linderud	27 %
Ulven	27 %
Tveita	28 %
Holmlia Nord	29 %
Mortensrud	29 %
Stovner	31 %
Grorud	31 %
Ammerud	31 %
Veitvet	32 %
Trosterud	33 %
Ellingsrud	34 %
Høybråten	35 %
Lindeberg	35 %
Rødtvet	35 %
Haugenstua	37 %
Holmlia Syd	37 %
Bjørndal	37 %
Bjørnerud	37 %
Prinsdal	38 %
Furuset	39 %
Vestli	39 %
Romsås	41 %
Rommen	43 %
Fossum	48 %

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank, Andel 21-29 år som ikke har fullført VGS etter fem år

Barnefamilier som mottar sosialhjelp

Holmenkollen	0,7%
Holmen	0,9%
Skøyen	1,4%
Ullevålhageby	1,4%
Munkerud	1,4%
Ullernåsen	1,5%
Ljan	1,5%
Disen	1,6%
Lilleaker	1,7%
Korsvoll	1,9%
Haugerudtoppen	1,9%
Røa	2%
Bygdøy	2,1%
Montebello-Hoff	2,3%
Kjelsås	2,7%
Nordberg	2,8%
Grefsen	3,1%
Tåsen	3,1%
Fagerborg	3,2%
Nordstrand (delbydel)	3,2%
Myrer	3,6%
Oppsal	3,6%
Abildsø	3,7%
Årvoll	3,9%
Uranienborg	4%
Ullern (delbydel)	4,1%
Mortensrud	4,1%
Frogner (delbydel)	4,6%
Manglerud	4,6%
Simensbråten	5,2%
Frognerparken	5,5%
Majorstuen Syd	5,6
Høybråten	5,7%
Godlia	5,8%
Bøler	6,3%
Bislett	6,8%
Skillebekk	6,8%
Stovner (delbydel)	7,1%
Holmlia Nord	7,3%
Teisen	7,4%
Ammerud	7,5%
Økern	7,6%
Rommen	7,6%
Hasle-Løren	7,8%
Torshov	7,8%
Smedstua	7,8%

Lambertseter	7,8%
Iladalen	8,3%
Hovseter	8,6%
Lindern	8,9%
Helsfyr	9,1%
Ellingsrud	9,2%
Nordtvet	9,4%
Lindeberg	9,4%
Tveita	9,6%
Lodalen	9,8%
Bjølseter	9,8%
Rødvet	10%
Romsås	10,4%
Hammersborg	10,7%
Furuset	10,7%
Prinsdal	10,8%
Sofienberg	10,9%
Rodeløkka	11,2%
Ila	11,6%
Kampen	11,7%
Trosterud	11,7%
Vålerenga	12,2%
Homansbyen	12,6%
Skullerud	13,4%
Sandaker	14,7%
Sinsen	15%
Grorud (delbydel)	15,6%
Veitvet	15,8%
Holmlia Syd	16,5%
Grünerløkkavest	16,8%
Bjørnerud	16,8%
Bjørndal	17,2%
Dælenenga	17,3%
Grünerløkka øst	17,8%
Linderud	18,5%
Sagene (delbydel)	22,9%
Vestli	24,7%
Enerhaugen	28,9%
Fossum	29,3%
Grønland	34%
Nedre Tøyen	34,3%

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank, Andel barn i husholdninger som har mottatt sosialhjelp, etter delbydel (2016)

Noter

- 1 SSB, tabell 09114: Inntektsfordelingen belyst ved ulikhetmålene Gini-koeffisient og P90/P10, 2017
- 2 Wiborg, Erlend (2017:113) «Hvor er formuene i Oslo? Gylne gettoer og deres utvikling over tid» i Ljunggren, Jørn (red) Oslo – ulikhetenes by, Cappelen Damm Akademisk, Oslo, 2017
- 3 Wiborg, Erlend (2017:118) «Hvor er formuene i Oslo? Gylne gettoer og deres utvikling over tid» i Ljunggren, Jørn (red) Oslo – ulikhetenes by, Cappelen Damm Akademisk, Oslo, 2017
- 4 Ved å justere for husholdningssammensetning får man for eksempel tatt hensyn til at det er forskjellige nivåer på nødvendige utgifter i en husholdning uten barn og i en husholdning med fire barn, og at det er visse stordriftsfordeler ved å være to voksne som kan dele på husleie og andre utgifter.
- 5 SSB, tabell 10498: Personer i husholdninger med vedvarende lavinntekt (EU-skala), 2015-2017
- 6 Se fullstendig oversikt over satsene her: <https://www.oslo.kommune.no/skatt-og-naring/skatt-og-avgift/betalingsvansker-skatt/betalingsavtale-for-skatt/satser-for-livsopphold-og-boutgifter-article12952.html#gref>
- 7 Fløtten, Tone (2018), FAFO. Utvikling i lavinntekt og barnefattigdom. Regjeringens konferanse om ulikhet, 21.08.2018
- 8 SSB, tabell 10498: Vedvarende lavinntekt, antall og andel etter EU-skala
- 9 Nettavisen 28.11.2018: «Røe Isaksen: -Flere fattige familier er en direkte konsekvens av økende innvandring». <https://www.nettavisen.no/nyheter/roe-isaksen---flere-fattige-famili-er-en-direkte-konsekvens-av-okende-innvandring/3423562901.html>
- 10 Linda Hofstad Helleland (2019): Kronikk i Nettavisen 4.1.2019: «SVs viktige innrømmelse om fattigdom». <https://www.nettavisen.no/meninger/friskemeninger/svs-viktige-innrommel-se-om-fattigdom/3423576345.html>
- 11 Dagbladet 1.3.2019: «Siv Jensen: Innvandring er hovedårsaken til barnefattigdom». <https://www.dagbladet.no/nyheter/siv-jensen-innvandring-er-hovedarsaken-til-barnefattig-dom/70824939> (Lest 13. mai 2019)
- 12 Meld. St. 13 (2018-2019) Muligheter for alle — Fordeling og sosial bærekraft
- 13 SSB, Flere barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt, 3. april 2018 <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/flere-barn-i-husholdninger-med-vedvarende-lavinntekt>
- 14 SSB, Flere barn med vedvarende lave husholdningsinntekter 18.02, 2019: <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/flere-barn-med-vedvarende-lave-husholdningsinntekter>.
- 15 Oslo kommune, Kunnskapsgrunnlag for en kommunal boligpolitikk (Statistikk fra Eiendom Norge og Eienomsverdi as), 2019: <https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13325532-1558347273/Innhold/Politikk%20og%20administrasjon/Byutvikling/Kunnskapsgrunnlag%20for%20en%20kommunal%20boligpolitikk.pdf>
- 16 Oslo kommune, Byrådsak: Nye veier til egen bolig. Statistikk fra Statistisk sentralbyrå.
- 17 Ljunggren, Jørn og Andersen, Patrick Lie 2017:75 «Vestkant og østkant, eller nye skillelinjer?» i Ljunggren, Jørn (red) Oslo – ulikhetenes by, Cappelen Damm Akademisk, Oslo, 2017
- 18 Siw Ellen Jakobsen, «Oslos gylne ghettoer», forskning.no. 16.04,2014 <https://forskning.no/sosiale-relasjoner-demografi-etnisitet/oslos-gylne-ghettoer/562169>
- 19 Tom Kornstad, Terje Skjerpen, Lasse Sigbjørn Stambøl (2018) «Utviklingen i bostedssegregering i utvalgte store og sentrale kommuner etter 2005», SSB reports 2018/23 <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/354620?ts=1645ae426f8>
- 20 SVs plan for å redusere ulikhet i Norge. Vedtatt på SVs landsmøte 2019 https://www.sv.no/wp-content/uploads/2019/04/SVLM2019-HR-SVs-plan-for-a-CC%8A-redusere-ulikhet-i-Norge_endelig-vedtatt.pdf
- 21 <https://www.skatteetaten.no/person/skatt/hjelp-til-riktig-skatt/bolig-og-eiendeler/bolig-eiendom-tomt/formuesverdi/>. (Eiendomsskattegrunnlag – bunnfradrag) = ((5,75 mill *0,80) - 4,6 mill) = (4,6 mill - 4,6 mill) = 0
- 22 Notat til bystyrets organer, Byrådsavdeling for finans, 06.05.2019: Spørsmål til byrådet fra Øystein Sundelin

